

Somogyi Károlyné felvétele

Épül a szegedi olajmezőn

Az idei tél különösen mostohán bánt azokkal, akiknek szabad ég alatt van a munkahelye, sokat fáztak a nagy hidegben. A szegedi olajmezőn épülő harmincezer köbméteres óriás tartály építői, a Budapesti Gyár- és Gépszerelő Vállalat dolgozói az év minden munkanapján megjelentek a hatalmas, 27 méter magas, 40 méter átmérőjű tartály és a hozzá csatlakozó acélszerkezetek különböző pontjain, és hegesztőberendezéseikkel, eszszólókorongjaikkal egész télen át dolgoztak. A rendkívüli méretű „edényben cseppfolyós propán-butánt tárolnak majd.

Halászsok jó éve Paradicsomtermelés

Tegnap, csütörtökön Szentesen, a Halászcseréjében tartotta zárszámadást a Tisza Halászati Termelőszövetkezet. Az elmúlt esztendő sikeres éve volt a halászsoknak. Nyereséggel gazdálkodtak. Több mint 800 tonna halat adtak a kereskedelemlennek. A zömét exportra küldték. Jutott a hazai boltokba is. Az elmúlt év „fogásából” Csongrád megye csarnokaiban 161 tonna árut mértek szét. Hatvantonányi halat pedig a csárdák, halsütők használtak föl.

A halászsok tévesz „vízbe vet, vízből arat”. Ugyanúgy vállal kockázatot, mint más gazdálkodó szövetkezet. Ugyanis fölkapna a halászsok áll, ha csak a halak természetes szaporodásától várnák a bevételt. Nem bíznak a véletlenben, tervek szerint nevelik, hizlalják a halakat. Amikor elérik a kívánt súlyt, hálóval és más hagyományos halászszerszámmal megfogják a piacra való vízi állatokat. Tavaly 3050 hektár folyóvizet, 235 hektár holtágat, 214 hektár tavat és 80 hektár víztározót jártak be a halászsok. Nehéz munkával keresték kenyerüket, és másoknak az ebédhez, vacsorához való ingyencégek. Hálójukban bőven akadt harcsa, csuka, kecsge, ponty, amelyért valutát adtak a nyugati kereskedők.

A szövetkezet gazdálkodását a vendéglátás és az ipari üzem bevételével egészítik ki. A három „ágazatnak” tavaly 60 millió forint volt a termelési értéke, 20 millióval több, mint 1979-ben. A nyeresége meghaladta a 8 millió forintot. Két okra vezetik vissza a sikereket. Az egyik; a hátunk mögött

hagyott esztendőben öt forinttal kevesebbet állítottak elő 100 forint termelési értéket, mint előtte. (Tavaly 29 forint volt ez a közgazdasági mutató.) A másik: csaknem 19 millió forinttal növekedett az árbevételük, ami nemcsak az árak emelkedésének, hanem a költségek csökkentésének is az eredménye.

Az ideai terveket az elmúlt öt év folyamatos fejlődésére, az akkori sikerekre alapozzák. Évente gyarapodott a szövetkezet, szeretnék, ha 1981-ben se lenne másként. A 334 tagot számon tartó közösség jogosan bízhatott.

A lehetőségük adott — erről Haskó Pál, a megyei pártbizottság munkatársa is beszélt a tegnapi zárszámadáson. Külön öröm a siker mellett, hogy a halászsok kollektívája összekovácsolódott. Szocialista brigádokat alakítottak, és sok fiatal vontak be a munkába. Elismerte a szegedi halászsok munkáját dr. Dobrai Lajos, a MEM főosztályvezető-helyettese is.

Mint arról már beszámoltunk, az ideán jobbra küldöttgyűlésen vitatják meg a tagok képviselői a vezetőség beszámolóját. A közgyűléseket, ahová a tévesz minden tagját meghívják — majd májusban tartják, amikor a hatodik ötéves terv tennivalóiról döntenek.

Ma tartja küldöttgyűlését a mórhalmi Vörös Október, a szegvári Puskin, a fábiansztyeni Kinizsi, a málkói Kossuth Termelőszövetkezet. A székutasi Új Élet Tsz-ben vezetőséget választanak, ezért közgyűlésre hívják össze a tagokat.

Csökkén a paradicsom termelőterülete — állapították meg csütörtökön Kecskeméten az ágazat helyzetével foglalkozó tanácskozáson. Az okokról egyebek között elmondták, hogy a jelenlegi gyakorlat mellett a nagyüzemi paradicsomtermelés általában gazdaságtalan és igen sok kézi munkát igényel. Az eddigi ártermelési szerződéseket az azt mutatják, hogy az ideán a tavalyinál jóval kisebb területen foglalkoznak a friss fogyasztási és ipari felhasználású paradicsom termelésével. A kutatók szerint nem indokolt az ágazat ilyen mérvű visszalépése. A gazdaságoknak szélesebb körben kellene alkalmazniuk a bevált agrótechnikai módszereket. Megvan a lehetőség a hektáronkénti 40–50 tonnás terméseredmények elérésére, és ez már jövedelmesebbé teszi a növény termesztését.

Ülést tartott a KISZ városi bizottsága

Tegnap, csütörtökön délután ülést tartott a KISZ Szeged városi bizottsága. A testület tagjait Papp Gyula, a városi tanács elnöke tájékoztatta az elmúlt ötéves tervidőszak szegedi eredményeiről és a VI. ötéves terv városfejlesztési elképzeléseiről. A tájékoztatót követően a KISZ városi bizottságának tagjai tolmácsolták a fiatalok kéréseit, felsorakoztatták azokat a területeket, ahol az ifjúság segít-

Lassan vagy gyorsan?

Azt mondja a fejlesztő mérnök, kétszer is vigyázzak, mielőtt a műszaki fejlesztés fontosságáról írok: Nehogy kelepcebe essék és éretnyem fogjam föl a kényszerűséget!

Mostanság sokszor elhangzik különféle fórumokon és fróasztalok mögöl, hogy mérsékeltbb növekedési ütem vár a gazdaságra, és ez talán még jó is, mert visszafogott tempó mellett nagyobb lehetőség nyílik az ésszerűbb műszaki fejlesztésre. „Lassabb iramnál — úgymond — komótosan körül nézhet az ember, rendezheti sorait, kétszer is meg gondolhatja, mit hová tegyen”.

Ez így logikusan hangzik, csakhogy ennek az ellenkezője is igaz. Vagy talán rohanó tempó mellett nincs ugyanakkora esély a termékeny gazdálkodásra, a szellemi-anyagi erők okos felhasználására? Miért ne volna, mondja a fejlesztő mérnök, a műszaki fejlesztés sikere végül is nem a tempón, hanem a gazdaság mindenkor életképességén múlik. Nehogy azt higgye valaki, hogy a mérsékelt tempó már eleve megalapozza a sikeres műszaki fejlesztést, s hogy a reális terv egyúttal mindenkor ideális terv is. Lehet ez a terv kényszerű is.

Igaz, a népgazdasági lehetőségek ismerete a gondolkodás közép-pontjába kényszeríti a műszaki fejlesztés elismerését. Annak felismerését, hogy műszaki fejlesztés nélkül képtelenség lépést tartani a világgal. Néha már úgy tűnik, mintha a technika teljesen külön utat járna, s gazdasági fellendüléstől, recessziótól, válságtól függetlenül halad a maga útján, s nap-nap után újjal, korszerűbbel lepi meg a világot. Fellendülés idején azért, mert van pénz, recesszió idején meg éppen az erőforráshiány okán; hiszen kevesebb ráfordítással kell ugyanazt az értéket letenni a társadalom asztalára. Így aztán egyetlen ipari ország sem teheti meg, hogy a mérsékelt növekedési ütemre hivatkozva ne törődjék a kutatással, fejlesztéssel.

Azt, hogy milyen lesz a 80-as évek világgazdasága, milyen meglepetéseket tar-

togat a világpiac, senki se tudja. Egy azonban biztos: a gazdasági recessziót mindennél felváltja majd egy fellendülési folyamat, s a ma még csak kutató- és fejlesztőintézetekben ismert tulajdonság holnap már a piacon kínálja magát termékek formájában. Az is bizonyos, hogy fölértékelődnek az anyag- és energia-takarékos gyártási technológiák, s teret hódít a miniaturizálás és az elektronika alkalmazása. Ilyen helyzetben kell a magyar népgazdaságnak lépést tartania a világgal.

Ugyanakkor az is igaz: a világ egyetlen országa sem engedheti meg magának azt a luxust, hogy elaprózza műszaki, fejlesztő, kutató apparátusa erejét. Hazánk különösen nem. De minden országban akad olyan terület, ahol a hagyományok, az anyagi és szellemi erőforrások alapján minden esély megvan a korszerű termelés kialakítására. Ilyen terület nálunk egyebek között az elektronika, amely, ha több éves késéssel is, de végre méltó helyet kapott a kiemelt fejlesztési programok között. Az ésszerű szelektió, a kutató-fejlesztő tevékenység súlypontozása előfeltétele a sikeres műszaki fejlesztésnek.

S nemcsak korszerű, eladható termékekröl van szó. A világpiacra voltképpen ma már nem is annyira az egyes termékek, mint a háttérben meghúzódó termelési rendszerek versenyeznek. Ez a legtöbb ma-

gyar termék esetében tapasztalható, hiszen — a többnyire követő jellegű műszaki fejlesztési politikánk miatt — termékeink döntő része akkor kerül világpiacra, amikor már nem az újdonságáért veszik. A magyar termékek versenyre kényszerülnek hasonló külföldi termékekkel, s a verseny kimenetelét a minőség mellett a magas termelékenység, az alacsony önköltség vagy éppen a rövid szállítási határidő dönti el. Ezért nemcsak a korszerű termék előállításához szükséges műveleteket, hanem az egész gyártási rendszert, iparági folyamatot kell a lehető legmagasabb szintre és szervezetszeregre emelni. A műszaki fejlesztésben is szaktítani kell a termékközponitúság elvével, s fölcserélni a fejlesztés, a gyártás, sőt az értékesítés folyamatának egységével. A műszaki fejlesztés fogalmába tehát voltaképpen a korszerű, szervezett gazdaság valamennyi tényezője beletartozik.

Közismert, hogy a most kezdődött ötéves terv fő célja, a külgazdasági egyensúly megteremtése. Am előfordulhat, hogy egy-egy műszaki, fejlesztési döntés elhatározásánál nem a világpiaci körülményekből, hanem a távlati érdekekből ésszerű kiindulni. Hiszen a mérsékeltbb növekedési ütem ellenére is hosszabb időszakra csakis a nagyobb növekedés, a gyorsabb fejlődés lehet az ország célja.

M. G.

A nők iskolázottsága, foglalkoztatása

Hazánkban a foglalkoztatottak 43 százaléka nő, s napjainkban a munkaképes korú nők 80 százaléka dolgozik: a két számadatot nagy jelentőségű változás kifejezőjének minősítették csütörtökön a Nótanács székházában a munka- és a közéleti bizottság ülésén. A nők foglalkoztatásának és képzettségének alakulásáról tanácskozási anyagot készítették, míg né-

hány évtizede még nagy harcot kellett vívni a háztartásban tevékenykedők munkába állításáért, ma a női foglalkoztatás már elérte a „demográfiai” maximumot.

Olajos Árpád, az MTA munkatudományi bizottságának titkára vitaindító előadásában számokkal is alátámasztotta: csupán az utóbbi tíz évben — jórészt a nők tanulási kedvének megjelenésével — a gyengébb nem „betört” sok korábban férfiszakmaként számon tartott munkaterületre is. A továbbtanulók között a nők aránya elérte az 50 százalékot. Diplomásaink 40 százaléka leány, vagy asszony, az utóbbi tíz esztendőben a női dolgozók között megduplázódott a diplomások aránya, s ma már 7,6 százalék. Az érettségizettek között több mint 51 százalékra tehető a nők aránya.

A nődolgozók 23 százaléka szakmunkás, jóllehet a munkánők között a nagyobb hányadot még mindig a betanított, illetve a segédmunkások képviselik. Ezt azonban — emelték ki a tanácskozáson — ma már korántsem lehet egyértelműen negatívumnak tekinteni. Ugyanis időközben a technikai fejlődéssel együtt járó, úgynevezett dekvalifikációs folyamat elsősorban azokat a munkahelyeket érinti és érintette eddig is, ahol a kézimunkát a gépi munkával nagyrészt már helyettesíthetik.

Az ülésen az is elhangzott: a nőknek 40 százaléka, a férfiaknak mindössze 21,6 százaléka dolgozik szellemi munkakörben, vezető munkakörökben azonban változatlanul kevesen vannak.

Talaj- és vízrendezés

Csongrád megyében gyakran pusztít a belvív. Ezért már az elmúlt ötéves tervben is igyekeztek megteremteni a biztonságos termelés alapjait a gazdaságok. A tennivalókra terv készült, amelynek megvalósítását figyelemmel kísérik a szakemberek. A jövőben különösen nagy gonddal fognak a szövetkezetek, az állami gazdaságok a talajjavítás-

hoz, mert előnyük származik belőle. Az eddigi tapasztalatok azt bizonyítják, hogy érdemes följavítani a földeket.

Erről tárgyaltak tegnap, csütörtökön Szegeden a megyei tanács házában a vízrendezésben és talajmunkákban jártas szakemberek. A Csongrád megyei Vízrendezési Koordinációs Bizottság munkabizottsága ülésén ismertették az ideai terveket: hová mennyi pénzt ad az állam, s mely vállalatok segítenek a gazdaságoknak a szakszerű talajjavításban.

Az AGROBER vállalat a továbbiakban is tervezi, szervezi, bonyolítja a víz- és talajrendezés ügyeit. Negyven tagú csoport látja el a teendőket. Csongrád megyében a mezőgazdasági üzemeknek több vállalattal is kell egyezkedniük, hogy időben készen legyenek a munkával. Ezért a jövőben nagyobb gondot kell fordítani a meliorációs tevékenység összehangolására. Tavaly a Mezőgazdasági és Élelmiszerügyi Minisztérium értékelte és elismerését fejezte ki a gazdaságok talaj- és vízrendezési munkájáért.